

Beton towarowy – bezpieczeństwo i efektywność w nowej rzeczywistości

tekst: **dr inż. MACIEJ GRUSZCZYŃSKI**, dyrektor Biura Stowarzyszenia Producentów Betonu Towarowego w Polsce, film, wykresy, zdjęcia: **SPBT**

Polska jest czwartym co do wielkości producentem betonu towarowego w Europie. Produkuje go rocznie ponad 26 mln m³. Liczby pokazują skalę: 592 producentów betonu w Polsce, 1075 wytwórni i ok. 3150 specjalistycznych pojazdów, tzw. betonomieszarek. Skala z kolei odzwierciedla wpływ branży na otoczenie. W tym roku budownictwo mierzy się z nową rzeczywistością – w produkcji, zatrudnieniu i transporcie.

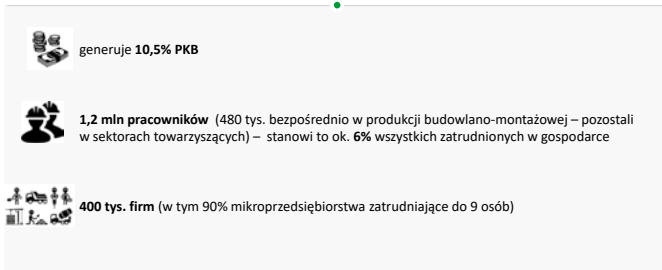
Beton jest najczęściej stosowanym materiałem spośród tych, które produkuje człowiek. Wpływ budownictwa z betonu na rozwój społeczeństwa jest kolosalny.

Nie mniejszy jest związek jego produkcji z gospodarką, zatrudnieniem i przepływem pieniądza. Po pierwsze, standardy infrastruktury i budownictwa mieszkaniowego w kraju

przekładają się na standardy życia, a co za tym idzie – w dużym uproszczeniu – na atrakcyjność kraju czy danego województwa. W konsekwencji – na rozwój biznesu i dalszy przepływ pieniądza, tym razem także w przestrzeni mikro.

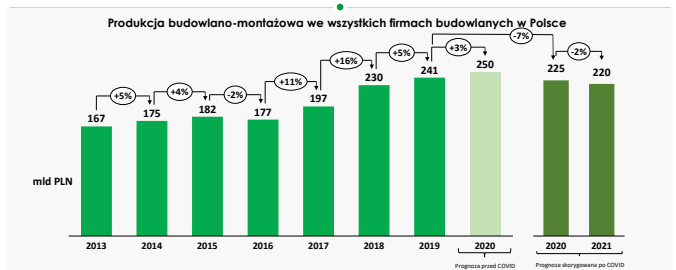
Udział budownictwa w gospodarce Polski

Stowarzyszenie Producentów Betonu Towarowego w Polsce
Bezpieczni na budowie. Odpowiedzialni w transporcie.

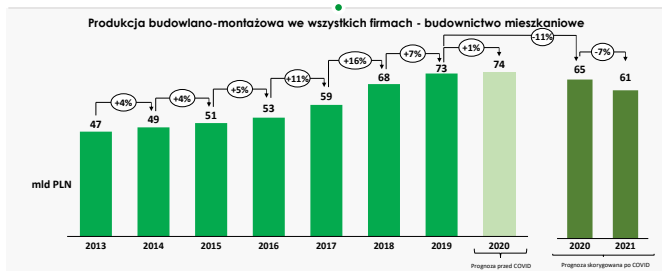
Przewidywany spadek krajowej produkcji budowlano-montażowej w latach 2020 - 2021

Stowarzyszenie Producentów Betonu Towarowego w Polsce
Bezpieczni na budowie. Odpowiedzialni w transporcie.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, SPECIS i FMR

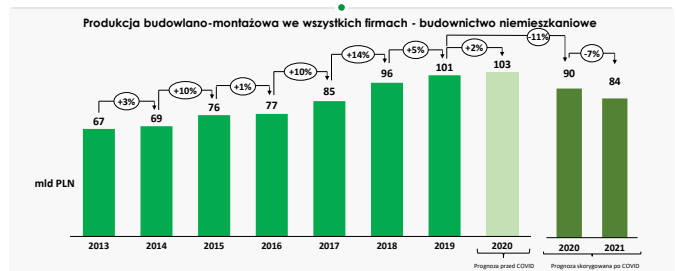
Korekta na rynku budownictwa mieszkaniowego

Stowarzyszenie Producentów Betonu Towarowego w Polsce
Bezpieczni na budowie. Odpowiedzialni w transporcie.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, SPECIS i FMR

Niepewność w sektorze budownictwa niemieszkaniowego

Stowarzyszenie Producentów Betonu Towarowego w Polsce
Bezpieczni na budowie. Odpowiedzialni w transporcie.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, SPECIS i FMR

W 2019 r. oddano do użytkowania prawie 119 tys. mieszkań [1]. Udział budownictwa w PKB rośnie: od 7% w 2018 r. do 10% obecnie [2].

Ponad milion zatrudnionych

Po drugie – zatrudnienie. Znaczący sektor podkreślają, że pracownicy budowlanki to nie tylko osoby, które fizycznie uczestniczą w budowie, ale także dostawcy, handlowcy, pracownicy biurowi i kierowcy. W branży pracuje prawie 6% (1,2 mln) zatrudnionych w całej gospodarce narodowej [2]. Firmy działające w branży są świadome silnego wpływu, jaki wywierają na otoczenie gospodarcze, ale także tego, przed jakim wpływem produkcji i transportu należy to otoczenie chronić. Otoczenie, a konkretnie środowisko.

Wpływ na środowisko – branża z sukcesami

Priorytetem branży – oprócz efektywności i wdrażania nowoczesnych rozwiązań technologicznych – od lat jest właśnie ograniczenie negatywnego wpływu na ekosystem. „Kwestia redukcji CO₂ jest kluczowa z punktu widzenia uczestników naszego sektora. W ciągu minionych 20 lat zawartość CO₂ w 1 m³ betonu została zredukowana o ok. 60%. To rezultat wspólnej pracy wielu przedsiębiorstw i organizacji. W tym naszego stowarzyszenia – powiedział Łukasz Żyła, wiceprezes zarządu Stowarzyszenia Producentów Betonu Towarowego w Polsce. – SPBT przeprowadziło także aktywne

działania na rzecz poprawy efektywności transportu betonu. To kluczowa kwestia. Rezultatem jest zwiększenie limitu dopuszczalnej masy całkowitej dla czterosiowych betonomieszarek z 32 do 34 t z zachowaniem maksymalnego nacisku 9,5 t/oś. To duży sukces branży”.

Nowe uwarunkowania, jakie zostały wprowadzone w 2019 r., spowodowały, że zmniejszono liczbę ciężkich betonomieszarek na drogach, co wpływa bezpośrednio na bezpieczeństwo ruchu. Ograniczono emisję CO₂ i NO_x o ok. 12%. Możliwa stała się oszczędność 12 mln dm³ paliwa na rok. Optymalizacja wykorzystania samochodów oznacza także podniesienie standardów pracy kierowców. Kryterium, jakie od lat wybrzmiewa najmocniej w komunikatach branży, to bezpieczeństwo w całym łańcuchu dostaw, w tym bardzo mocno w transporcie. Zwieńczeniem działań i dyskusji na ten temat było uruchomienie przez SPBT kampanii Dobry Transport.

Dobry transport to bezpieczny transport

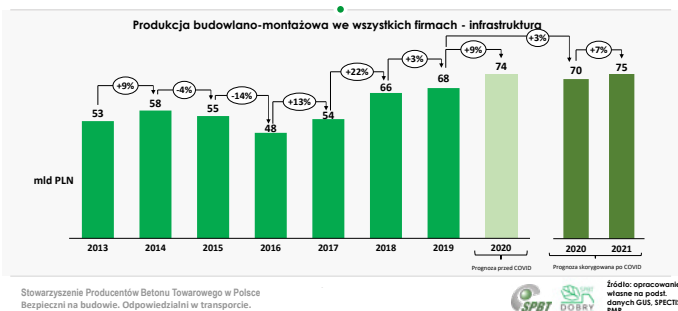
Kampania Dobry Transport skierowana jest do wszystkich producentów betonu oraz firm świadczących usługi w zakresie transportu i podawania mieszanek betonowych, które realizują tę czynność z poszanowaniem zasad bezpieczeństwa. Certyfikacja bhp środków transportu betonu jest wspólną inicjatywą SPBT i Porozumienia dla Bezpieczeństwa w Budownictwie. Porozumienie jest organizacją, która zrzesza

przedstawicieli 90% polskiego rynku generalnego wykonawstwa (Budimex, ERBUD, Hochtief, Warbud, Unibep, Porr, Mostostal Warszawa, Mota-Engil, Karmar, Strabag, Skanska, Polimex Mostostal). „Zaangażowanie wielu podmiotów w implementację na rynku polskim procesu certyfikacji świadczy o ogromnej świadomości przedsiębiorstw w kontekście wagi bezpieczeństwa transportu w naszej branży – ocenił Michał Wasilewski z Porozumienia dla Bezpieczeństwa w Budownictwie. – Posiadanie certyfikatu oznacza uzyskanie wymiernych korzyści w obszarze konkurencyjności na rynku, jak np. możliwość wjazdu na budowy realizowane przez członków Porozumienia bez każdorazowej prekwalfikacji. Podobnie ma się sytuacja w kontekście wjazdu na teren wytwórni betonu. To jednak jest mniej istotne niż wspólny cel, jakim jest zapewnienie bezpieczeństwa pracownikom i promocja dobrych praktyk”.

Wspólnie i odpowiedzialnie

Jeśli chodzi o dobre praktyki, przedstawiciele branży podkreślają, że istotną kwestią jest edukowanie uczestników rynku w zakresie możliwości takiego wykorzystania betonu, aby maksymalnie proekologicznie planować przestrzeń publiczną. Jak wskazują, beton jako materiał budowlany daje szerokie możliwości w dziedzinie odpowiedzialnego wykorzystania oraz recyklingu. Tymczasem sektor kojarzony jest jako inicjator tzw. zabetonowania miast. Członkowie stowarzyszenia wskazują, że rozwiązanie leży w edukacji tych grup,

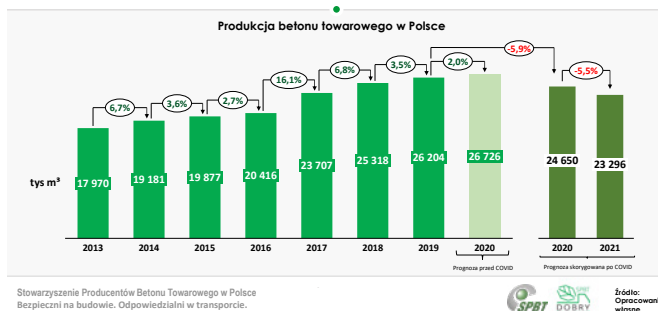
Wzrost nakładów w segmencie budownictwa infrastrukturalnego

Stowarzyszenie Producentów Betonu Towarowego w Polsce
Bezpieczni na budowie. Odpowiedzialni w transporcie.

Przewidywany spadek produkcji betonu towarowego

Stowarzyszenie Producentów Betonu Towarowego w Polsce
Bezpieczni na budowie. Odpowiedzialni w transporcie.

które beton wykorzystują i planują jego wykorzystanie, czyli architektów, deweloperów i wykonawców.

„Nadużywane ostatnio, a krzywdzące naszą branżę pojęcie »betonozy« czy też zabetonowywania miast nie należą do »celów« branży. My staramy się dostarczyć na budowę materiałów o jak najlepiej dobranych do konstrukcji parametrach. Natomiast to, jaki on przyjmie kształt, zależy od architektów, projektantów, a przede wszystkim urbanistów. To tak jak z pisaniem: tych samych słów można użyć, żeby napisać wiersz albo żeby napisać donos... Wszystko zależy od intencji piszącego – powiedział Daniel Grzegorski, prezes Stowarzyszenia Producentów Betonu Towarowego w Polsce. – Podobnie w procesie budowlanym. Wiele zależy od zaangażowania wszystkich jego uczestników. Od inwestora, który wybierze proekologiczne rozwiązania, nie myśląc tylko o oszczędnościach, od urbanisty, który wyłamie się ze schematów i pomyśli perspektywnie i proekologicznie, od projektanta, który dzięki edukacji i byciu na bieżąco z nowościami oferowanymi przez dostawców materiałów budowlanych będzie chciał z nich skorzystać. Dlatego tak ważna jest edukacja”.

Nowe oblicze bezpieczeństwa

Wracając do kwestii bezpieczeństwa, początek 2020 r. pokazał, że koncentracja na tym aspekcie w branży budowlanej jest

nie tylko dobrą praktyką, ale *must-have*, bez którego nie będzie można w ogóle mówić o żadnych transakcjach czy rozwoju. Pandemia koronawirusa znokautowała wszystkie niemal branże na kilka tygodni lub miesięcy, hamując standardowe działania w zakresie sprzedaży, realizacji kontraktów czy transportu. Inne niż odnoszące się do ochrony przed Covid-19 rozumienie słowa bezpieczeństwo przestało na chwilę istnieć. Dziś sektor jest na etapie, w którym bezpieczeństwo związane z koronawirusem wchłonęło się w standardowe postrzeganie zasad bhp i wszystko wskazuje na to, że tak zostanie. Jak branża zniosła *lockdown* i okres, który nastąpił po nim?

Wnioski jeszcze przed nami

Można usłyszeć opinie, że branża budowlana nie odczuła – na dzień dzisiejszy – wyraźnych skutków pandemii. Liczba wybudowanych mieszkań wydaje się potwierdzać teorię, że sektor ma się świetnie. Specjaliści branży podkreślają jednak, że ze względu na dłuższy niż w innych branżach proces realizacji projektów skutki mogą być odczuwalne w dłuższym okresie. „Na tym etapie możemy stwierdzić, że branża dzielnie zniosła skutki pandemii. Szczególnie istotne okazało się poważne, odpowiedzialne podejście do tematu – od głównych graczy sektora po małe firmy, a w końcu – samych pracowników. Branża działa, kontrakty są realizowane, podejmowane są plany i inwestycje. Należy jednak podkreślić, że czas, w którym będziemy mogli obiektywnie oszacować rezultaty pandemii, jest jeszcze przed nami. Budownictwo opiera się na kontraktach długoterminowych, dlatego dopiero liczby podsumowujące dłuższe

okresy będą miarodajnie w kontekście wzrostów lub spadków nakładów inwestycyjnych” – podkreślił Daniel Grzegorski.

Jak wynika z prognoz opracowanych przez SPBT, pandemia spowoduje spadek produkcji betonu. O ile w zeszłym roku przewidywano sprzedaż w 2020 r. na poziomie 26 700 m³, co oznaczałoby wzrost w zestawieniu w poprzednim roku, o tyle teraz sytuacja uległa zmianie. Aktualna prognoza rokuje zamknięcie roku ze spadkiem prawie 6% w odniesieniu do roku 2019. Ekspertzy pokazują jednak nie tylko zagrożenia dla branży, ale także szanse. Wśród tych drugich wymieniają m.in. realizację do końca 2023 r. inwestycji z budżetu UE 2014–2020 oraz zagospodarowanie środków przeznaczonych przez UE w ramach Funduszu Odbudowy na walkę z efektami gospodarczymi Covid-19. „Należy zwrócić uwagę na to, że mamy do czynienia ze stabilnym portfelem zamówień z sektora budownictwa infrastrukturalnego w związku z projektami drogowymi i kolejowymi. Szanse daje również sektor magazynowo-logistyczny. Obserwujemy branżę i wychodzimy naprzeciw jej potrzebom” – stwierdził Michał Gryś, wiceprezes zarządu Stowarzyszenia Producentów Betonu Towarowego w Polsce.

Literatura

- [1] *Budownictwo mieszkaniowe w okresie I–VI 2020 r.* (online). GUS. Dostępny w Internecie: https://stat.gov.pl/files/gfx/portalinformacyjny/pl/defaultaktualnosci/5478/5/104/1/budownictwo_mieszkaniowe_w_okresie_styczen-czerwiec_2020.docx.pdf (dostęp 3 września 2020).
- [2] *Praca w budownictwie – raport specjalny* (online). „Inżynier Budownictwa”. 12 kwietnia 2020. Dostępny w Internecie: http://www.inzynierbudownictwa.pl/biznes,raporty,artykul,praca_w_budownictwie__raport_specjalny,11759 (dostęp 7 września 2020).

Więcej na www.spbt.pl

Zobacz FILM

SPBT

YouTube

